

PM 2 2024-06-13 SLUTLIG BEDÖMNING

Fråga om snedvridning av konkurrensen genom otillåten direkttilldelning.

Ett kommunalt V/A-bolag har vid upphandling av UV-lampor för vattenrening begränsat den tekniska beskrivningen till ett visst fabrikat så att konkurrerande tillverkning inte kan komma ifråga.

Det av Södertälje kommun helägda Telge Nät AB (nedan Telge Nät)¹ har påbörjat en direktupphandling av 65 stycken UV-lampor för vattenrening i Djupdals vattenreningsverk.² I upphandlingsdokumentet anges krav på att lamporna ska vara originallampor av fabrikatet Wedeco.³ Lamporna ska användas i ett visst aggregat⁴ från samma tillverkare, men på marknaden för aktuella UV-lampor finns även konkurrerande tillverkning av annat fabrikat. Även dessa lampor kan användas i det avsedda aggregatet.

När den konkurrerande leverantören har påtalat detta har Telge Nät, genom sitt ombud vid Telge Inköp AB (nedan Telge Inköp),⁵ svarat att man vidhåller kravet på originallampor. Först sedan upphandlingen begärts överprövad i domstol har Telge Nät beslutat avbryta förfarandet.⁶

Upphandlingens totala s.k. kontraktvärde kan uppskattas till c:a 200.000 kronor exklusive lagstadgad mervärdesskatt (moms).

Rättslig reglering

Med *offentlig upphandling* avses bland annat förfarandet till och med tilldelning av ett kontrakt med ekonomiska villkor som har slutits mellan en eller flera ekonomiska aktörer och en eller flera upphandlande enheter och som avser bland annat tillhandahållande av varor mot ersättning. Varje köp som sker mellan en upphandlande enhet och en leverantör utgör i formell mening en upphandling, oavsett värde eller belopp som betalas vid köpet.

Upphandlingar som avser varor och tjänster för leverans av dricksvatten till ett publikt nät regleras genom lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna – LUF.

Kommunala bolag⁷, utgör *upphandlande enheter* som vid sina anskaffningar har att iaktta lagens bestämmelser.⁸ På motsvarande sätt utgör näringsidkare som på marknaden tillhandahåller aktuella varor, *leverantörer* som ska ges möjlighet att delta med anbud.⁹

LUF är generellt tillämplig på åtgärder som vidtas av en upphandlande enhet i syfte att anskaffa bl.a. varor genom tilldelning av ett kontrakt.¹⁰

¹ Telge Nät AB, org.nr. 556558-1757, bildades den 17 juni 1998 och registrerades av Patent- och registreringsverket (numera Bolagsverket) den 22 september samma år; Nuvarande firma registrerades 7 april 2005. Tidigare firma har varit Hemmaplan i Sverige. Nu gällande bolagsordning godkändes av kommunfullmäktige i Södertälje den 17 december 2018 och antogs av bolaget den 28 augusti 2020, enligt vilken bolaget har till föremål för sin verksamhet att bland annat "vara huvudman för de allmänna vatten- och avloppsanläggningarna i kommunen, att tillgodose samhällets behov av vatten i erforderlig mängd och tryck och av sådan beskaffenhet som erfordras för hushållsändamål, att motta och hantera avloppsvatten enligt ställda myndighetskrav, att äga och förvalta fastigheter och anläggningar för VA-verksamhetens behov, att handlägga frågor om avgifter och taxor". Bolaget, som även har andra föremål för sin verksamhet, ägs av Södertälje kommun genom det kommunala holdingbolaget Telge (i Södertälje) AB (556307-6867).

² Upphandlingen TI 2024-0103 UV-lampor.

³ Se upphandlingsdokumentet Anbudsförfrågan, daterat den 20 mars 2024 (dnr. TI 2024-0103), av vilket framgår enligt kravspecifikationen "Krav på vara" att upphandlingen avser bland annat UV- ELR 30-1 Ecoray, originallampa för Wedeco UV aggregat BX 3200e med originalcertifikat från Wedeco.

⁴ Aggregatet av modell Wedeco BX 3200e (S/N MVA 13753.1-2) för desinfektion av dricksvatten.

⁵ Telge Nät har i upphandlingen biträtts av Telge Inköp AB.

⁶ Se yttrande den 27 mars 2024, aktbilaga 6 i Förvaltningsrätten i Stockholms mål nr. 5782-24, i vilket anges att skälet till avbrytande är att kravspecifikationen är bristfällig. Vidare anges att direktupphandlingen kommer att omarbetas och distribueras på nytt inom kort. Rätten avskrev därefter genom beslut av den 4 april 2024 målet från vidare handläggning.

⁷ Med kommunalt bolag avses här ett *offentligt styrt organ* enligt 1 kap. 17 § LUF vars verksamhet syftar till att tillgodose behov i det allmännas intresse som inte är av industriell eller kommersiell karaktär och som till största delen är finansierat av en kommun, står under kontroll av en kommun, eller vars styrelse eller motsvarande ledningsorgan till mer än halva antalet ledamöter är utsedda en kommun.

⁸ Se 1 kap. 22 § jämförd med 17 och 33 § LUF.

⁹ Se 1 kap. 15 § LUF.

¹⁰ Se 1 kap. 14 § LUF.

Vid upphandling där kontraktsvärdet understiger tröskelvärdet 4.789.982 kronor¹¹ får lagens nationellt reglerade bestämmelser i 19 och 19 a kap. tillämpas.

Syftet med regelverket är att säkerställa den nationella efterlevnaden av bestämmelserna om etableringsfrihet och fri rörlighet av varor och tjänster¹² samt att motverka risk för korrupcion i offentlig verksamhet.¹³

Det har därför införts ett antal grundläggande principer vilka oavsett förfarande ska iakttas vid upphandling inom försörjningssektorerna, däribland kraven på *likabehandling* och *öppenhet (transparens)*.¹⁴ Av dessa följer att samtliga på marknaden verksamma leverantörer ska behandlas likvärdigt och ges lika möjlighet till sådan insyn att de i konkurrens med varandra kan lämna anbud utifrån samma villkor.

En upphandling får som huvudregel inte utformas i syfte att begränsa konkurrensen så att vissa leverantörer gynnas eller missgynnas på ett otillbörligt sätt.¹⁵ Bland annat får de tekniska specifikationerna för en anskaffning inte innehålla hänvisningar till ett visst fabrikat, ursprung, tillverkning eller varumärke, som karakteriserar varor eller tjänster som tillhandahålls av en viss leverantör utan tillägg av orden ”*eller likvärdigt*”. Förbudet avser lagens direktivstyrda bestämmelser men får utifrån de grundläggande kraven på likabehandling anses normerande även för upphandlingar som styrs av de nationellt reglerade bestämmelserna för bland annat direktupphandling.¹⁵

En *direktupphandling*¹⁶, där den upphandlande enheten utan föregående publikt annonseringsförfarande tillåts vända sig direkt till viss leverantör, får komma ifråga vid följande i lagen särskilt angivna undantagsfall.

- Värdet av det som upphandlas beräknas understiga 1,2 miljoner kronor¹⁷ eller vid *synnerliga skäl*,¹⁸
- Anskaffningen är *absolut nödvändig* och det föreligger en *synnerlig brådskas* som gör det omöjligt att hålla de tidsfrister som gäller vid ett annonserat förfarande,¹⁹
- det har vid en tidigare genomförd annonserad upphandling *inte lämnats några lämpliga anbudsansökningar eller anbud*,²⁰
- kontraktet gäller varor som framställs endast för forsknings-, experiment-, studie- eller utvecklingsändamål²¹
- syftet med upphandlingen är att skapa eller förvärva ett *unik konstverk eller konstnärlig prestation*²²
- det av *tekniska skäl inte finns någon konkurrens*, eller det som ska anskaffas *skyddas av ensamrätt* och därför endast kan tillhandahållas av en viss leverantör,²³

¹¹ Vad som vid varje tidpunkt utgör gällande *tröskelvärden* fastställs av EU-kommissionen och tillkännages enligt 5 kap. 1 § LUF löpande av regeringen i Svensk författningssamling. Tröskelvärdet för varukontrakt inom försörjningssektorerna uppgår sedan den 1 januari 2024 till 4.789.982 kronor - se regeringens tillkännagivande (2024:30 om tröskelvärden vid offentlig upphandling.

¹² Kraven på etableringsfrihet och fri rörlighet av varor och tjänster enligt artiklarna 18, 49 och 56 i Fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (FEUF).

¹³ Se bl.a. betänkandet SOU 2018:44, jämte där angivna rättskällor.

¹⁴ Se 19 a kap. 7 § jämförd med 4 kap. 1 § LUF Angående de grundläggande principernas innebörd, se bl.a. prop. 2006/07:128, s. 132 samt prop. 2015/16:195, s. 426 ff, se även justitierådet Nords särskilda tillägg i HFD 2018 ref 60.

¹⁵ 19 kap. 2 § och 19 a kap. 7 §, jämförda med 4 kap. 2 § LUF.

¹⁶ Med *direktupphandling* avses här ett förfarande enligt 19 a kap. samma lag. Motsvarande förfarande för det direktivstyrda området kallas *förhandlat förfarande utan föregående annonsering* och regleras i 6 kap. 5-12 § LUF.

¹⁷ Se 19 a kap. 2 § LUF.

¹⁸ Se 19 a kap. 4 § punkten 3 LUF. Av lagförarbetena framgår att möjlighet till extra förmånliga köp på auktion samt särskilt personrelaterade behov av hälso- och sjukvårdstjänster kan anses medföra *synnerliga skäl* – se prop. 2001/02:142, s. 99 samt prop. 2006/07:128, s. 429; jfr. även Konkurrensverkets beslut av den 26 maj 2010 i ärende nr. 430/2009.

¹⁹ Se 19 a kap. 4 § punkten 1 och 6 kap. 8 § LUF. För undantag krävs att det ska föreligga yttre, oförutsebara omständigheter som varken kan tillskrivas eller har kunnat förutses av den upphandlande enheten och som har gjort det omöjligt att hålla de tidsfrister som gäller vid ett ordinarie annonserat förfarande (inklusive påskyndat förfarande). Enligt 11 kap. 10 § LUF får en annonserad upphandling genomföras i ett *påskyndat förfarande* med en minsta anbudsfrist på 15 dagar, varvid det i så fall inte kan anses föreligga någon synnerlig brådskas.

²⁰ 19 a kap. 3 § LUF. En anbudsansökan ska anses vara olämplig om den berörda leverantören får uteslutas enligt 19 kap. 17 § eller inte uppfyller de kvalificeringskrav som har fastställts för upphandlingen. Ett anbud ska anses vara olämpligt om det är irrelevant för kontraktet och därför uppenbart inte utan väsentliga ändringar kan tillgodose uppställda krav enligt upphandlingsdokumenten

²¹ 19 a kap. 4 § punkten 2 jämförd med 6 kap. 9 § LUF. Kontraktet får i så fall inte omfatta tillverkning i kvantiteter som är ägnade att åstadkomma lönsamhet eller att täcka forsknings- och utvecklingskostnader, och tilldelningen av kontraktet får inte påverka efterföljande konkurrensutsett upphandling avsedd särskilt för sådana ändamål.

²² 19 a kap. 4 § punkten 2 jämförd med 6 kap. 7 § första stycket 1 LUF.

- upphandlingen gäller kompletterande leveranser från den ursprungliga varuleverantören,²⁴ eller varor som är noterade och omsätts på en råvarumarknad, eller är möjliga att anskaffa på särskilt förmånliga villkor i samband med att en leverantör upphör med sin verksamhet eller är föremål för ett obeståndsförfarande.²⁵
- upphandlingen gäller nya tjänster som består enbart av en upprepning av tjänster som tidigare varit föremål för öppen eller selektiv upphandling från samma leverantör och värdet av det nya kontraktet ingått i uppskattningen av värdet av det ursprungliga projektet.
- anskaffningen är nödvändig för att tillgodose ett angeläget behov som har uppstått till följd av pågående eller avslutad handläggning vid allmän förvaltningsdomstol.²⁶

När det gäller undantagen för *ensamrätt* respektive *tekniska skäl* utgår dessa från den direktivstyrda bestämmelserna i 6 kap. 7 § LUF och får användas endast om det inte finns något rimligt alternativ och avsaknaden av konkurrens inte beror på en konstruerad avgränsning av förutsättningarna för upphandlingen.²⁷ Den upphandlande enheten måste i förekommande fall också kunna visa att de skäl som motiverar undantag har gjort det absolut nödvändigt att tilldela kontraktet till den valda leverantören.²⁸ För *ensamrätt* krävs vidare att kontraktet av legala skäl kan fullgöras av *endast en leverantör*. I fall den upphandlande enheten tror sig veta att enbart en viss leverantör rent faktiskt kan komma ifråga för aktuella leveranser (s.k. *faktisk ensam situation*) medför detta dock inte grund för undantag.²⁹ I lagförarbetena till bland annat 6 kap. 7 § LUF³⁰ lämnas bland annat följande vägledning.

”Av [bestämmelsens lydelse] framgår under vilka förutsättningar undantagen i första stycket 2 och 3 får tillämpas. Dels krävs att det inte finns några rimliga alternativ, dels att denna situation inte beror på en konstruerad avgränsning av förutsättningarna för upphandlingen. Med detta avses att den upphandlande [enheten] inte själv skapat bristen på konkurrens genom att utforma förutsättningarna för upphandlingen på så sätt att bara en viss leverantör kan komma ifråga. Att avsaknaden av konkurrens inte beror på en konstruerad avgränsning av förutsättningarna för upphandlingen uttrycks i direktivet som att avsaknaden av konkurrens inte får bero på en konstgjord begränsning av upphandlingsparametrarna”.

I skäl 61 till LUF-direktivet anges härutöver följande.

”Med hänsyn till de skadliga effekterna på konkurrensen bör förhandlade förfaranden utan föregående anbudsinfordran endast användas under mycket exceptionella omständigheter. Undantaget bör begränsas till fall då [...] det redan från början står klart att offentliggörandet inte kommer att leda till ökad konkurrens eller bättre upphandlingsresultat, inte minst därför att det objektivt sett endast finns en ekonomisk aktör som kan fullgöra kontraktet.

Upphandlande enheter som åberopar [exklusiv ensamrätt] bör motivera varför det inte finns några rimliga alternativ eller andra möjliga utvägar, såsom att använda alternativa distributionskanaler, inklusive utanför den medlemsstat där den upphandlande enheten finns, eller överväga till sin funktion jämförbara byggtreprenader, varor och tjänster.

Om den exklusiva situationen har uppstått av tekniska skäl bör de definieras och motiveras ytterst noggrant från fall till fall. Det kan exempelvis röra sig om att det är tekniskt nära nog omöjligt för en annan ekonomisk aktör att uppnå erforderlig fullgörandenivå eller att det är nödvändigt att använda specifik kunskap eller specifika verktyg eller medel som endast en ekonomisk aktör har. Tekniska skäl kan också innebära särskilda driftskompatibilitetskrav som måste uppfyllas i syfte att säkerställa att de byggtreprenader, varor eller tjänster som ska upphandlas kommer att fungera”.

Enligt den s.k. *försiktighetsprincipen* i EU-domstolens fasta praxis ska alla möjligheter till undantag från de regler som avser att säkerställa effektiviteten av **de rättigheter som ges inom**

²³ 19 a kap. 4 § punkten 2 jämförd med 6 kap. 7 § första stycket 2 (tekniska skäl) eller 3 (ensamrätt) LUF.

²⁴ 19 a kap. 4 § punkten 2 jämförd med 6 kap. 10 § punkten 1 LUF.

²⁵ 19 a kap. 4 § punkten 2 jämförd med 6 kap. 10 § punkterna 3 och 4 LUF.

²⁶ Se 19 a kap. 5 § LUF. Direktupphandling enligt denna bestämmelse får dock inte ha längre löptid eller vara mer omfattande än vad som krävs med hänsyn till upphandlingens syfte (se 19 a kap. 6 § LUF).

²⁷ Se 19 kap. 2 § och 19 a kap. 7 § jämförd med 4 kap. 2 § LUF.

²⁸ EU-domstolens dom i *kommissionen mot Italien* (C-57/94) EU:C:1995:150, p. 24.

²⁹ Jfr. bland annat EU-domstolens dom i de förenade målen *Bockhorn Braunschweig* (C-20/01 och C-28/01) EU:C:2003:220 samt det efterföljande målet *kommissionen mot Tyskland* (C-503/04) EU:C:2007:432.

³⁰ Prop. 2015/16:195, s. 998.

området för offentlig upphandling tolkas *restriktivt* och det ankommer på den upphandlande enheten att *visa* sådana särskilda omständigheter som motiverar undantaget.³¹

De upphandlande enheterna ska besluta om interna riktlinjer för sina direktupphandlingar³² samt löpande dokumentera genomförandet av direktupphandlingar vars värde överstiger 100.000 kronor.³³

Enligt de kommunalt fastställa riktlinjer som gäller för bland annat TelgeNät ska direktupphandling som omfattar mer än 10.000 kronor handläggas genom att ett inkösuppdrag skickas till Telge Inköp AB, som sedan handlägger själva upphandlingen i samråd med TelgeNät. Minst tre leverantörer bör tillfrågas om att lämna anbud. All kommunikation med anbudsgivare ska ske genom e-post. Inkösuppdraget och anbudsfrågan samt de e-postmeddelanden som har skickats i upphandlingen ska jämte förekommande anbud och avtal dokumenteras och sparas av Telge Inköp AB.³⁴

En leverantör som vill föra talan mot en direktupphandling måste göra detta innan avtal i upphandlingen har slutits. Efter denna tidpunkt kan talan nämligen inte längre prövas.³⁵ Ansökan om överprövning ska ges in till den förvaltningsrätt i vars domkrets den upphandlande enheten har sin hemvist.³⁶ Ansökan bör förenas med ett yrkande om interimistiskt verkställighetsförbud.³⁷ Leverantören ska därefter redovisa samtliga grunder och övriga omständigheter som åberopas till stöd för talan, inklusive en redovisning av på vilket sätt som leverantören anser sig ha skadats eller riskerar att lida skada. En omständighet som den sökande leverantören åberopar till grund för sin talan senare än tre veckor från den dag då ansökan om överprövning kom in till rätten får beaktas endast om leverantören gör sannolikt att den inte har kunnat åberopa omständigheten tidigare eller annars har haft giltig ursäkt att inte göra det (*preklusion*).³⁸ Målet ska handläggas skyndsamt.³⁹ Om den upphandlande enheten bedöms ha brutit mot någon bestämmelse i LUF och detta har medfört att den sökande leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts.⁴⁰

Avtal som har kommit till *utan iakttagande av ett förordnande om interimistiskt verkställighetsförbud* kan förklaras ogiltigt, efter beslut av allmän förvaltningsdomstol.⁴¹ En ansökan om sådan ogiltighet av avtal ska som huvudregel ha kommit in till rätten inom sex månader från det att avtalet slöts.⁴²

³¹ För den s.k. *försiktighetsprincipen*, se bl.a. EU-domstolens dom i *kommissionen mot Italien* (C-157/06) EU:C:2008:530, p. 23 jämte där noterad praxis; se även HFD 2017 ref. 66.

³² 19 a kap. 14 § LUF.

³³ 19 a kap. 10 § LUF. Dokumentation ska vara slutförd senast 30 dagar efter att den upphandlande enheten har ingått avtal eller fattat beslut om att avbryta upphandlingen.

³⁴ Se styrdokumentet "*Telge Inköps rutiner för direktupphandling*". Bestämmelserna omfattar den s.k. Telge-koncernen, dvs. samtliga bolag som ägs av det kommunala holdingbolaget Telge (i Södertälje) AB - däribland Telge Nät - samt Södertälje kommuns olika förvaltningar.

³⁵ 20 kap. 16 § andra stycket LUF.

³⁶ 20 kap. 5 § LUF.

³⁷ Av 20 kap. 2 § LUF följer bl.a. att automatisk avtalsspärr inte gäller vid tilldelning av kontrakt efter direktupphandling. Enligt samma kapitel 9 § får därmed rätten istället besluta om ett s.k. *interimistiskt verkställighetsförbud*, innebärande att den upphandlande enheten inte får ingå avtal innan något annat har bestämts. Rätten ska avstå från att fatta ett sådant beslut, om den skada eller olägenhet som beslutet skulle kunna medföra för enheten är större än den skada som skulle kunna drabba leverantören och vid bedömningen ta hänsyn till användarnas intresse, allmänintresset och övriga berörda intressen.

³⁸ 20 kap. 5 b § LUF.

³⁹ 20 kap. 5 a § LUF.

⁴⁰ 20 kap. 16 § första stycket LUF.

⁴¹ 20 kap. 13 b § första stycket 2 LUF. För ogiltighet i krävs i så fall att även någon annan bestämmelse i LUF har överträtts och att detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada. Om det motiveras av tvingande hänsyn till ett allmänintresse ska rätten dock, enligt samma kapitel 14 §, besluta att avtalet får bestå trots att förutsättningarna för ogiltighet annars är uppfyllda.

⁴² 20 kap. 17 § LUF.

Konkurrensverket⁴³ kan även i vissa fall besluta att en särskild *upphandlingsskadeavgift* ska betalas av den upphandlande enheten.⁴⁴ En sådan straffavgift ska beräknas till lägst 10.000 och högst 20 miljoner kronor, dock inte mer än tio procent av kontraktsvärdet.⁴⁵ Ett sådant beslut om upphandlingsskadeavgift ska meddelas inom sex månader från laga kraftvunnen dom eller inom två år från det att avtalet slöts. Beslutet får dock inte meddelas innan tiden för att ansöka om överprövning av ett avtals giltighet har löpt ut.⁴⁶

Yttrande

Telge Nät har beretts tillfälle att yttra sig över en promemoria med en preliminär bedömning som har upprättats i ärendet, utan att inom anvisad tid inkomma med något svar.

Slutlig bedömning

Konkurrenskommissionen är en oberoende expertgrupp som uppmärksammar och motverkar fall där offentliga organ genom överträdelse av lag, genom subventioner eller genom att blanda samman myndighetsutövning med annan verksamhet snedvrider konkurrensen.

Telge Nät är som upphandlande enhet skyldig att vid sina anskaffningar följa vid varje tidpunkt gällande bestämmelser om offentlig upphandling.

Telge Nät har i upphandlingen biträtts av Telge Inköp. Förfarandet – som avser UV-lampor för vattenrening till ett värde av c:a 200.000 kronor – har påbörjats enligt regelverket för direktupphandling enligt 19 a kap LUF samt de interna riktlinjerna för Telge Nät.

Av utredningen framgår att det som en obligatorisk föreskrift i upphandlingen angetts detaljerade krav på att aktuella lampor ska vara av visst fabrikat (Wedeco), trots att det finns i vart fall ett annat, med Wedeco konkurrerande fabrikat som kan användas i de aktuella aggregaten.

Även om direktupphandling är ett mindre formaliserat förfarande uppställs ändå krav på att den upphandlande enheten ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingen på ett öppet sätt. Upphandlingen ska vidare genomföras i enlighet med principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet. Det är enligt dessa bestämmelser inte tillåtet att ställa krav som är ägnade att gynna ett visst varumärke eller fabrikat och på detta sätt utesluta all tänkbar konkurrens.

Såvitt framkommit har Telge Nät vidhållit kravet på lampor av visst fabrikat (Wedeco) trots att en konkurrerande leverantör redovisat att de hade kunnat leverera likvärdiga lampor av annat fabrikat samt beslutat avbryta upphandlingen först sedan talan om överprövning har väckts vid allmän förvaltningsdomstol. Det finns därmed anledning att rikta kritik mot Telge Nät och Telge Inköp för hur upphandlingen har handlagts.

---

⁴³ Konkurrensverket är jml. 21 kap. 1 § LUF samt 3 § förordningen (2007:1117) med instruktion för Konkurrensverket behörig tillsynsmyndighet vid upphandling enligt LUF.

⁴⁴ 21 kap. 6-8 §§ LUF.

⁴⁵ 21 kap. 9 § LUF. I rättspraxis har dylika avgifter som regel kommit att bestämmas till omkring sju procent av aktuellt kontraktsvärde. I ringa fall ska enligt samma kapitel 8 § någon upphandlingsskadeavgift inte påföras. Vidare får eftergift beviljas om det finns synnerliga skäl.

⁴⁶ 21 kap. 10-11 §§ LUF. Ett beslut om upphandlingsskadeavgift får enligt samma kapitel 15 § överklagas av den upphandlande enheten till den förvaltningsrätt i vars domkrets enheten har sin hemvist. När ett beslut överklagas är Konkurrensverket motpart i domstolen.